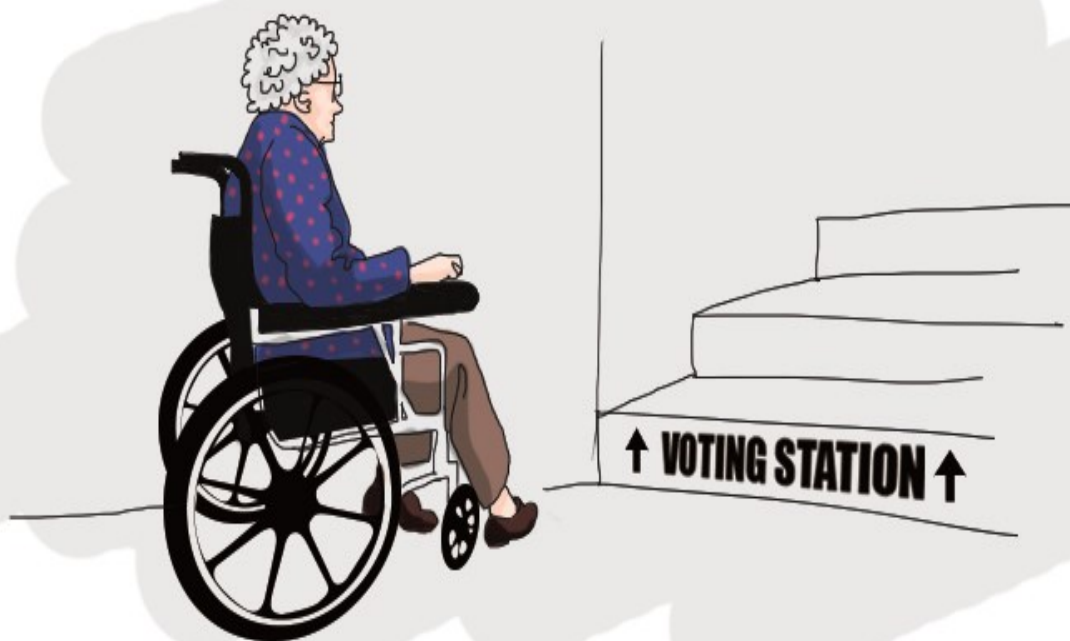

LET'S V&TE

Pro Accesibilitate Pro Incluziune Pro Democrație!

SUBIECTE DE INTERES SPECIAL:

- 20.10.19 - Alegeri locale generale
- 85 de secții de vot pentru diaspora din Europa
- Promo-LEX a lansat Misiunea de Observare a Alegerilor Locale Generale și a Alegerilor Parlamentare
- Dreptul de vot al persoanelor cu dizabilități.
- Unde pot vota acestea?

Buletinul vine cu informații utile în ajutorul alegătorilor, în care aceștia vor găsi răspunsuri concrete la multe întrebări ce țin de dreptul de vot, procedura de votare, modalități de votare, precum și alte subiecte relevante.

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Acest buletin este editat cu sprijinul Asociației Promo-LEX, din sursele Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în acest buletin aparțin autorului și nu reflectă neapărat poziția Asociației Promo-LEX și USAID.

Alegerile locale generale vor avea loc la 20 octombrie 2019

Parlamentul a stabilit, încă din data de 18 iunie, data alegerilor locale generale.

Scrutinul va avea loc la **20 octombrie 2019**.

Hotărârea Parlamentului a intrat în vigoare la data de 1 august 2019.

Potrivit art. 133, alin. (1) din Codul Electoral, data alegerilor locale generale sau anticipate se stabilește prin hotărâre de Parlament, cu cel puțin 60 de zile înainte de alegeri.

La alegerile locale generale cetățenii cu drept de vot îi vor alege pentru un mandat de patru ani pe viitorii primari

și consilieri. Președintele Comisiei Electorale Centrale a declarat că mandatul aleșilor locali a expirat la 14 iunie.

În nota informativă la proiectul de hotărâre al Parlamentului, de asemenea se precizează că extinderea mandatului aleșilor locali în afara unui termen rezonabil este imposibil, deoarece potrivit „Legii cu privire la administrația publică locală”, mandatul consiliului poate fi prelungit doar prin lege organică și doar în caz de război sau catastrofă.

Tot la 20 octombrie 2019 - avem și Alegeri Parlamentare Noi

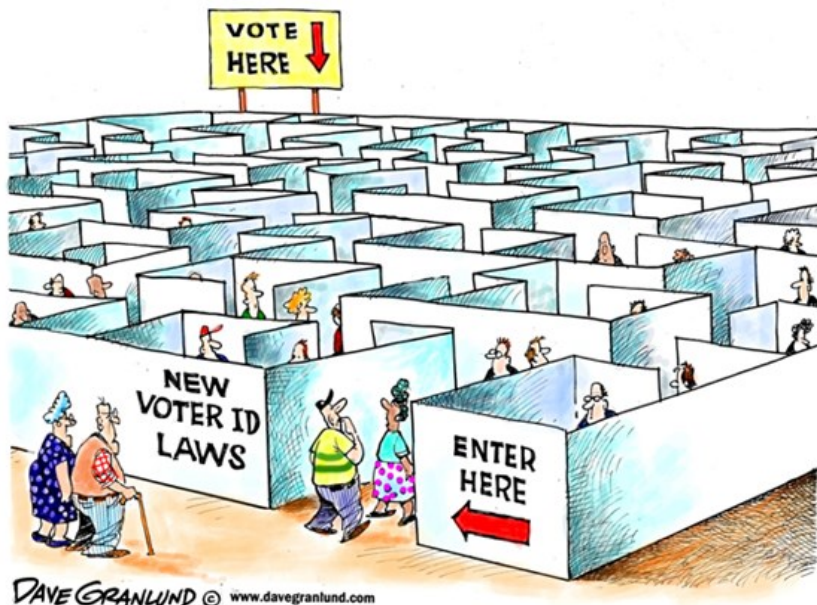
În cadrul ședinței din 29 iulie curent, Comisia Electorală Centrală a stabilit desfășurarea alegerilor parlamentare noi, tot pentru data de 20 octombrie 2019, se anunță într-un comunicat de presă.

Scrutinul va fi organizat în circumscripțiile electorale uninominale:

- nr. 33, mun. Chișinău;
- nr. 48, or. Slobozia, mun. Tiraspol și Bender;
- nr. 50, la vest de Republica Moldova.

Sursa: www.timpul.md

Guvernul a decis: La alegerile din 20 octombrie vor fi deschise 85 de secții de vot pentru diaspora din Europa

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene propune ca pentru alegerile parlamentare noi din 20 octombrie 2019 în țările din Europa să fie deschise 85 de secții de votare: 27 în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare și 58 suplimentare.

Astfel, spre deosebire de scrutinul din februarie, acum vor fi deschise cu patru secții mai mult: +2 în Germania, +1

în Irlanda și +1 în Regatul Unit al Marii Britanii.

Cele mai multe secții de vot vor fi deschise în Italia, 29 la număr, și România cu 12 secții (exact ca la scrutinul din februarie).

Celelalte secții vor fi deschise după cum urmează: Republica Franceză – 7, Republica Portugheză – 5, Regatul Spaniei – 5, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord – 5, Regatul Norvegiei – 1, Republica Elenă – 2, Republica Federală Germania – 4, Irlanda – 3, Republica Cehă – 1, Republica Letonia – 1, Regatul Belgiei – 1, Republica Polonia – 1, Regatul Suediei – 1, Republica Estonia – 1, Republica Lituania – 1, Ungaria – 1, Republica Austria – 1, Republica Bulgaria – 1, Confederația Elveția – 1, Regatul Țărilor de Jos – 1.

Amintim că pentru alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, autoritățile au decis să deschidă 125 de secții de votare peste hotarele țării, cu 25 de secții mai mult decât la alegerile prezidențiale din 2016. Din cele 125 de secții, 83 au fost deschise în circumscripția 50.

La alegerile parlamentare noi, din 20 octombrie, în circumscripția numărul 50, la vest de Republica Moldova, vor fi deschise 85 secții de votare. Astfel, vor fi cu două mai multe decât la scrutinul din februarie, iar 27 dintre ele vor fi amenajate în misiunile diplomatice. Cele mai multe birouri vor fi deschise în Italia, 29 la număr.

Sursa: www.agora.md

Sosesc alegerile. Pacea universală este declarată și vulpile au un sincer interes de a prelungi viața găinușelor.

George Eliot
CuvinteCelebre.ro

Ziua tăcerii, inclusă în regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare noi din 20 octombrie

Comisia Electorală Centrală revine la Ziua Tăcerii înainte de alegeri. Instituțiile mass-media nu vor mai avea dreptul să difuzeze informații cu tentă electorală în ziua scrutinului și în ziua precedentă alegerilor. Noile reglementări au fost incluse în regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare noi, din 20 octombrie 2019.

„Pe lângă agitație este așa o normă: antiagitație, adică promovarea unei informații sau idei, care vine să determine alegătorul să-și formeze o opinie negativă despre un anumit concurent electoral, ceea ce este o imixtiune în zilele tăcerii din partea instituțiilor medicale”, spune Maxim Lebedinschi, secretarul Comisiei Electorale Centrale.

Amintim că la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, Parlamentul a modificat legislația electorală, astfel încât ziua tăcerii a fost exclusă din Codul Electoral.

Sursa: www.tvrmoldova.md

AMM și Alianța INFONET au evaluat condițiile de accesibilitate a clădirii CEC-ului

AMM și Alianța INFONET au evaluat condițiile de accesibilitate a clădirii CEC-ului

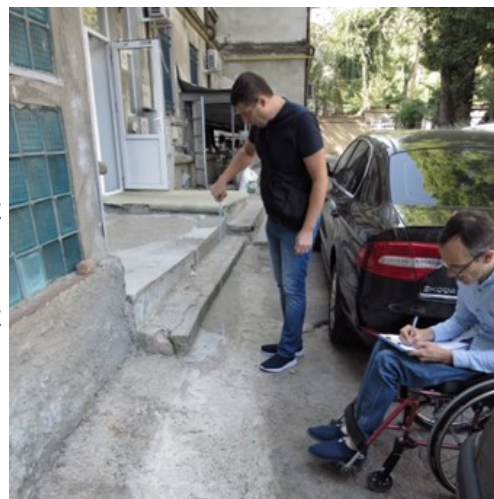
La data de 12 septembrie 2019 experții Asociației „MOTIVAȚIE” din Moldova și Alianței INFONET au evaluat accesibilitatea clădirii Comisiei Electorale Centrale (CEC-ul) pentru a veni cu ulterioare propuneri de îmbunătățire, în caz de necesitate.

Unul din evaluatori Tudor Onofrei, specialist AMM în adaptare spații, a menționat după eveniment: „Au fost evaluate toate intrările în instituție și cea mai bună opțiune ar fi de utilizat în continuare intrarea, unde este instalată deja o rampă de metal abruptă, doar că ar fi de dorit ca ea să fie

reconstruită conform standardelor în vigoare pentru a avea unghiul de înclinație accesibil sau să fie instalată o platformă electrică”.

Printre alte măsuri, Tudor Onofrei a accentuat necesitatea înlăturării pragurilor din interiorul clădirii, dar și importanța existenței unei camere sanitare accesibile pentru persoanele cu dizabilități, care la moment lipsește în clădirea CEC-ului.

Experții vor elabora un raport detaliat al auditului și au salutat deschiderea Comisiei Electorale Centrale pentru realizarea evaluării spațiului său și asigurarea condițiilor de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități.

Accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități

În cadrul **Declarației privind accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități**, aprobată prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3272 din 21 aprilie 2015, au fost incluse mai multe prevederi, printre care:

Autoritățile publice locale, în măsura posibilităților, au promis că vor:

- a) asigura amenajarea căilor de acces spre sediile secțiilor de votare, astfel încât să se poată realiza un parcurs nestingherit al persoanelor cu dizabilități locomotorii și de vedere;
- b) asigura ca localurile secțiilor de votare să se afle de preferat la parterul clădirilor;
- c) asigura ca intrarea în localul secției de votare la necesitate să fie amenajată cu rampă specială, iar coridoarele, holurile, culoarele, vestibulurile și alte locuri de trecere să fie iluminate, delimitate și marcate corespunzător;
- d) asigura ca iluminarea încăperilor în care se desfășoară votarea să fie suficientă, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități de vedere;
- e) asigura dotarea secțiilor de votare cu un număr suficient de cabine de vot destinate persoanelor cu dizabilități;
- f) asigura dotarea cabinelor de vot cu lămpi de iluminare suplimentare, lupe pentru persoanele cu dizabilități de vedere;
- g) și altele.

Winston Churchill spunea:

„Nimeni nu pretinde că democrația ar fi perfectă sau atotștiutoare. Într-adevăr s-a spus că democrația este cea mai rea formă de guvernământ cu excepția tuturor formelor încercate de-a lungul timpului”.

Argumente privind activismul persoanelor cu dizabilități în alegerile electorale anterioare

Lucrurile mărețe se
obțin încet. Dar nu obții
nimic dacă stai pe loc.

Zig Ziglar

Doar împreună putem asigura acces pentru fiecare!!!

Implică-te!

Tu ești schimbarea!

Promo-LEX a lansat Misiunea de Observare a Alegerilor Locale Generale și a Alegerilor Parlamentare Noi din 20 octombrie 2019

Asociația Promo-LEX a lansat Misiunea de Observare (MO) a Alegerilor Locale Generale și Parlamentare noi din 20 octombrie 2019, făcând public și primul Raport ce vizează rezultatul monitorizării perioadei inter-electorale dar și pre-electorale cuprinsă între 18 iunie – 14 august 2019.

Metodologia Promo-LEX de observare a alegerilor a fost elaborată în baza standardelor internaționale în domeniu și presupune observarea alegerilor atât pe termen lung cât și pe termen scurt. Astfel, pentru această Misiune de Observare, Promo-LEX va prezenta 5 rapoarte intermediare de observare a alegerilor și un Raport final. De asemenea, în contextul zilei alegerilor vor fi elaborate comunicate de presă privind desfășurarea scrutinului, rezultatele numărării în paralel a voturilor pentru municipiile Chișinău, Bălți și Comrat și evaluarea corectitudinii procesului electoral în ziua alegerilor în baza unui eșantion reprezentativ.

Primul Raport al MO Promo-LEX conține constatările și tendințele principale specifice perioadei preelectorale/electorale pentru alegerile din 20 octombrie 2019.

Deși perioada pre-electorală a fost marcată de incertitudini privind data organizării alegerilor locale generale, principiul stabilității dreptului electoral, în esență, a fost respectat. Totuși MO Promo-LEX consideră că aprobarea în lectură finală și eventuala intrare în vigoare a proiectului de lege nr. 36 din data de 29.03.2019 pentru modificarea unor acte legislative la început de perioadă electorală pentru alegerile locale, poate crea incertitudini și dificultăți în organizarea și desfășurarea alegerilor.

MO Promo-LEX atenționează și asupra problemelor importante care rămân nesoluționate în contextul alegerilor locale: lipsa unui mecanism legal de prevenire a "migrației artificiale a alegătorilor", regimul de vot al alegătorilor fără domiciliu și reședință, respectarea prevederilor Codului electoral de către organele electorale în contextul utilizării certificatelor pentru drept de vot de către alegători etc.

În continuare, legislația îi tratează inegal și pe candidații independenți, comparativ cu cei desemnați de partide politice și blocuri electorale, impunându-i doar pe ei să colecteze semnături în liste de subscripție. Pentru Misiunea de Observare Promo-LEX rămâne o prioritate monitorizarea finanțării campaniei electorale. În acest sens, Promo-LEX va compara cheltuielile raportate la CEC și la organele electorale inferioare de către concurenții electorali cu activitățile și cheltuielile estimate în urma observării civice.

La fel, MO monitorizează și discursul de ură utilizat de către concurenții electorali în cadrul alegerilor. În baza surselor monitorizate de informare, sunt identificate cazurile și tematica discursului, subiecții ce utilizează ura în mesajele lor electorale și de cei care sunt afectați de acest tip de discriminare.

Amintim că scopul Misiunii de Observare este informarea publicului privind desfășurarea campaniei, precum și sporirea încrederii cetățenilor în procesul electoral, contribuirea la asigurarea alegerilor libere și corecte, conform standardelor internaționale și legislației naționale. Promo-LEX rămâne, în continuare, singura organizație neguvernamentală din țară care desfășoară cel mai mare efort de monitorizare, delegând peste 700 de observatori în localități din țară, precum și în unele SV constituite peste hotarele R. Moldova.

Sursa: www.civic.md

Liceul Teoretic „Silvian Lucaci” or. Costești, din r. Râșcani este acum accesibil elevilor cu dizabilități

Cu suportul Proiectului „Reforma Învățământului în Moldova” (PRIM), implementat de Ministerul Educației, circa 350 de elevi din or. Costești, r. Râșcani, precum și din satele învecinate își vor face studiile într-o școală renovată, care dispune de clase luminoase, cantină nouă, grup sanitar, lift și rampe de acces pentru copiii cu dizabilități. Lucrările de reparație capitală a Liceului teoretic „Silvian Lucaci” din localitate sunt în plin proces de desfășurare.

Aflată în vizită de inspecție în teritoriu, Elena Cernei, viceministru al educației, a accentuat necesitatea efectuării în termen și calitativ a lucrărilor de reparație, solicitând ca autoritățile publice locale să monitorizeze situația de la fața locului. „Deoarece edificiul școlii este vechi, volumul de muncă va fi destul de mare, însă acest fapt nu trebuie să influențeze în vreun fel calitatea lucrărilor sau organizarea procesului educațional. Odată renovată, școala de circumscripție va deveni mai atractivă și pentru elevi, și pentru cadrele didactice, iar părinții vor fi mai motivați să își înscrie copiii aici. Ministerul Educației și-a propus ca în fiecare raion să fie reparată și dotată cu echipament nou cel puțin o școală de circumscripție”, a spus viceministrul.

Lilia Iachimciuc, directoare a Liceului teoretic „Silvian Lucaci” din or. Costești, r. Râșcani, a afirmat că renovarea capitală a școlii este strict necesară: „Sistemele de canalizare și ventilare nu funcționează, acoperișul, ferestrele și ușile sunt învechite, iar cheltuielile pentru energie sunt mari. Din cauza lipsei rampelor și utilităților adaptate la necesitățile copiilor cu dizabilități, acești elevi renunță să mai frecventeze școala. La momentul actual, din numărul total de circa 350 de elevi, **12 sunt copii cu cerințe educaționale** speciale și circa 80 de elevi sunt transportați din satele alăturate. Ei nu au unde să își petreacă timpul liber, deoarece nu dispunem de încăperi amenajate corespunzător. Cu ajutorul PRIM va fi soluționată și această problemă.”

Referindu-se la oportunitatea renovării liceului din localitate, Nelu Glasu, primar al or. Costești, a accentuat că această instituție de învățământ va deveni un punct-cheie în rețeaua școlară din raionul Râșcani: „Infrastructura bună permite asigurarea transportării elevilor din satele vecine. După renovare, școala de circumscripție se va transforma într-un important centru educațional, oferindu-le copiilor condiții mai bune și acces la studii de calitate.”

În prezent, în cadrul PRIM au loc lucrări de reparație capitală la încă 5 școli de circumscripție, iar alte 15 școli urmează să fie renovate în anul 2018.

Proiectul „Reforma Învățământului în Moldova” este realizat în perioada 2013 - 2018, de Ministerul Educației, cu asistența Băncii Mondiale.

Sursa: <https://mecc.gov.md/ro>

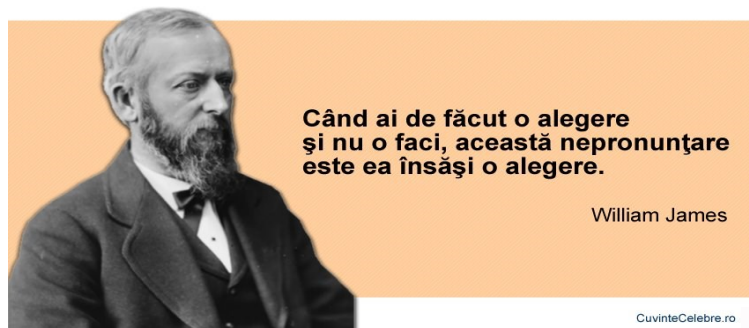

Cine asigură dreptul la vot persoanelor cu dizabilități din RM ?

Persoanele cu dizabilități au dreptul la vot asigurat de Constituție, dar nu sunt puse în condiții egale cu alți alegători. Persoanele cu dizabilități votează la locul aflării, cu urna mobilă, dar ar fi echitabil să-și exercite dreptul la vot în cadrul secțiilor de votare, ca toți ceilalți. Însă secțiile nu sunt adaptate cerințelor pe care le au.

Statul trebuie să creeze condițiile egale pentru toți cetățenii, iar adaptarea spațiilor de vot pentru persoanele cu dizabilități nu necesită eforturi considerabile. O soluție ar fi ca instituțiile în care sunt amplasate secțiile de vot să aibă căi de acces pentru persoanele cu cărucioare, iar buletinele de vot să fie tipărite și în alfabetul Braille, accesibil persoanelor cu deficiențe de vedere.

De asemenea, trebuie să fie asigurat accesul egal la informațiile electorale și paginile web ale candidaților, inclusiv pentru persoanele cu deficiențe de vedere sau auz. În actuala campanie electorală niciun candidat nu a asigurat interpretarea mimico-gestuală a spoturilor electorale ca acestea să fie înțelese și de persoanele hipoacuzice. Acest lucru a fost făcut anterior doar de către Comisia Electorală Centrală.

CURIOZITĂȚI:

Potrivit CEC, pentru scrutinul din 20.10.19 vor fi alocați **11,9 milioane de lei**, iar la scrutin vor putea participa 46 de partide politice și organizații social-politice.

Amintim că alegerile noi de la data de 20 octombrie vor fi desfășurate în cirmuscripțiile 33, 48 și 50.

RIGHT=VOTE

CINE POATE FI ALES PRIMAR SAU CONSILIER?

Pot fi aleși:

primari cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot, care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 25 de ani;

consilieri în consiliile locale cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot, care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 18 ani.

Nu pot fi alese:

- **persoanele** care sînt recunoscute incapabile prin hotărîre definitivă a instanței de judecată.
- **persoanele** care sînt condamnate la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărîre judecătorească definitivă și își ispășesc pedeapsa în instituții penitenciare, precum și persoanele care au antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvîrșite cu intenție. Organele electorale sînt informate despre existența antecedentelor penale de către organele Ministerului Afacerilor Interne și/sau de către Autoritatea Națională de Integritate;
- **persoanele** private de dreptul de a ocupa funcții de răspundere prin hotărîre judecătorească definitivă. Organele electorale sînt informate despre existența interdicției de către Ministerul Justiției, Autoritatea Națională de Integritate și/sau de către Ministerul Afacerilor Interne.

NOTĂ.

O persoană poate candida pentru funcția de consilier atît în consiliul unității administrativ-teritoriale de nivelul întîi, cît și în consiliul unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea.

O persoană poate candida și la funcția de primar și la funcția de consilier local, dar nu poate candida la aceste funcții în mai multe circumscripții electorale de același nivel.

Sursa:

*Ghidul Alegătorului la
Alegerile Locale Generale
2019.*

CUM VERIFICAȚI DACĂ AȚI FOST INCLUS ÎN LISTA ELECTORALĂ?

Listă electorală - listă ce cuprinde toți cetățenii cu drept de vot care domiciliază ori își au reședința valabilă pe teritoriul unei secții de votare. Alegătorul poate fi înscris numai într-o singură listă electorală și la o singură secție de votare.

Începînd cu **29 septembrie și pînă pe 19 octombrie** inclusiv, puteți să verificați, la secția de votare, corectitudinea datelor dvs. înscrise în lista electorală. Aveți dreptul să solicitați includerea/excluderea dvs., corectarea altor erori comise la înscrierea datelor despre dvs. sau despre alți alegători. Pentru efectuarea oricăror modificări, trebuie să prezentați actul de identitate și/sau alte documente doveditoare.

De asemenea, puteți verifica on-line pe pagina web oficială a Comisiei (www.cec.md, rubrica „Registrul de Stat al Alegătorilor”), la ce secție de votare sînteți arondat, introducînd IDNP-ul dvs.

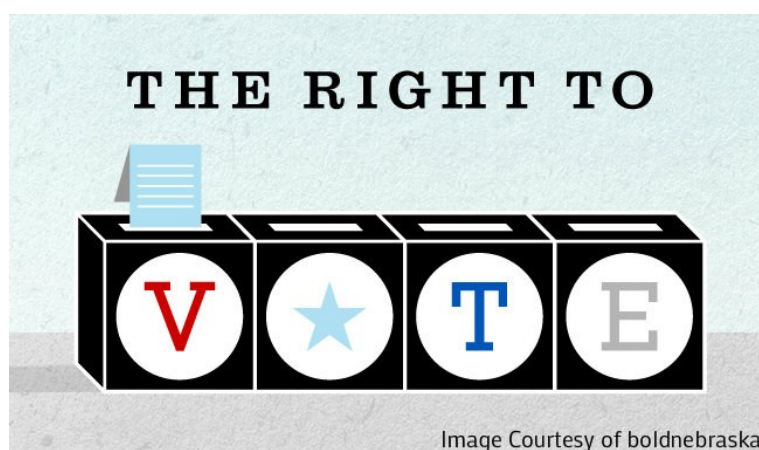
UNDE PUTEȚI VOTA?

Votarea se face la secția de votare la care sînteți arondat.

ATENȚIE! Dacă vă prezentați la secția de votare, însă constatați că ați fost omis din lista electorală de bază, faceți dovada cu actul de identitate că domiciliați în raza teritorială a secției de votare respective.

Care este secția dvs. de votare?

Accesați pagina oficială a Comisiei www.cec.md, la rubrica „Registrul de Stat al Alegătorilor”, sau pe pagina <https://verifica.cec.md>, la rubrica „Află unde să votezi”, selectați adresa de domiciliu și veți vedea secția de votare asociată adresei.

Interviu cu Iuliana Tabacari, observatoare electorală din or. Hîncești: “Schimbările în domeniul accesibilității trebuie să fie o prioritate nu doar în perioada electorală”

Prin intermediul organizației în care activează, Iuliana ajută tinerii din localitatea sa să ducă un mod de viață mai bun. Tânăra a fost observatoare electorală la Alegerile Parlamentare din luna februarie 2019, experiență pe care aceasta ne-a împărtășit-o la un interviu.

În calitate de observatoare electorală, ce măsuri au fost întreprinse pentru a spori gradul de accesibilitate a secțiilor de votare?

Factorul uman joacă un rol decisiv în asemenea cazuri. Președintele biroului secției de votare este cel cu care am stabilit un prim contact, în vederea asigurării accesibilității secțiilor de votare din or. Hîncești. Chiar dacă de multe ori ni se invocă problema resurselor financiare, aceasta de regulă este doar o scuză. Demnitatea umană cere

ca orice om să fie tratat cu respect și echitate, indiferent de condiția sa fizică, legată de sănătate. Mizăm și în continuare pe un dialog constructiv și conștient cu funcționarii electorali. În acest sens, au fost prezentate recomandările necesare în asigurarea accesului la secțiile de votare. Schimbările necesare în domeniul accesibilității trebuie să se pună la ordinea de zi până la alegeri, nu doar în perioada electorală.

Câte secții de votare ați evaluat la Alegerile Parlamentare din februarie 2019?

Am evaluat 5 secții de votare din municipiul Hîncești din perspectiva accesibilității (Colegiul de construcții, Gimnaziul “Mihai Viteazul”, Casa de cultură din mun. Hîncești, Școala profesională din mun. Hîncești și Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din aceeași localitate). Birourile electorale ale secțiilor de votare trebuie să fie asigurate cu căi de acces și până la secțiile de votare propriu-zise. Mă refer aici la drumuri bune, borduri eliminate, parcuri accesibile, porți largi, fără îngrădiri, uși largi, amenajarea spațiului cu asigurarea unei cabine de vot accesibile pentru persoanele utilizatoare de scaun rulant și pentru alte categorii de persoane cu mobilitate redusă. De asemenea, mă refer și la existența unor echipamente ajustate (lupe, plicul-trafaret) pentru persoanele cu dizabilități de vedere. Esențial este și prezența un WC adaptat pentru persoanele cu dizabilități.

Ce măsuri crezi că ar trebui să întreprindă statul pentru a spori gradul de activism în rândul persoanelor cu dizabilități în ziua alegerilor?

Activismul persoanelor cu și fără dizabilități este direct legat cu crearea condițiilor necesare pentru o societate democratică – de la transport public accesibil, până la accesul liber și neîngrădit în incinta clădirilor publice. Bunele practici arată că cel mai optim este design-ul universal, care este un model răspândit în țările europene. Design-ul universal asigură accesul tuturor persoanelor, indiferent dacă au sau nu dizabilitate. O altă latură importantă ce ține de problema dată este educarea civică a tinerilor și crearea oportunităților de autodezvoltare pentru aceștia.

Ca utilizatoare de scaun rulant, ce provocări întâmpi de regulă în ziua alegerilor?

Bariere sunt mai multe, ca de exemplu lipsa unui transport adaptat, denivelări ale drumului sau borduri care depășesc 5 cm, altele ajung chiar și la 20 cm. O altă provocare sunt scările, rampele „ucigașe”, adică acele șine de metal care nicidecum nu pot fi numite rampe accesibile, ce ar corespunde standardelor în accesibilitate. O altă problemă sunt ușile înguste.

Ce înseamnă de fapt o secție de votare accesibilă pentru toți?

Biroul electoral al secției de votare este de regulă o clădire publică care este vizitată nu doar în ziua alegerilor. Înainte sau după alegeri aceasta la fel este utilizată pe larg de mai multe categorii de vizitatori, inclusiv din grupul persoanelor cu mobilitate redusă, precum sunt persoanele în vârstă, copiii, persoanele cu diferite tipuri de dizabilitate, persoanele cu o traumă temporară, femeile gravide, părinții ce au copii mici în cărucior. E bine să facem o reformă în construcții și să fie implementat design-ul universal. Accentuez că doar în așa mod biroul electoral al secției de votare ar fi accesibil zilnic pentru toate persoanele. Consider că trebuie să mergem mai departe și să ștergem toate diferențele și formulările de genul “accesibil pentru persoane cu dizabilități și persoane fără dizabilități”. Design-ul universal oferă condiții echitabile pentru toți în ceea ce privește accesibilitatea.

Cum a fost experiența ta de prezentare a Ghidului Alegătorilor în format easy to read (ușor de citit și ușor de înțeles), destinat persoanelor cu dizabilități intelectuale?

Formatul easy to read este un concept nou de educare pentru țara noastră. El oferă un limbaj pe înțelesul tuturor, chiar și a copiilor, folosind imagini reprezentative, foarte simple, pentru persoanele cu dizabilități intelectuale, ușurând în așa mod procesul de asimilare a informației. Astfel, în ziua alegerilor din februarie 2019, persoanele cu dizabilități intelectuale au fost mult mai bine informate și au putut alege conștient, fără a fi influențate de către alte persoane. În anul 2018 am participat la un șir de instruiți cu prezentarea și distribuirea primelor Ghiduri în format *easy to read* pentru asigurarea alegerii libere și conștiente pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și cu dificultăți de învățare din Republica Moldova.

Aș vrea să atrag atenția că educația electorală este strict necesară pentru toți cetățenii, nu doar pentru persoanele cu dizabilități intelectuale. O idee ar fi ca acest format, în ceea ce privește educația electorală, să fie utilizat pe larg și de către cetățenii de rând. Fiindcă, de cele mai dese ori, atunci când vrem să ne informăm în domeniul electoral, întâlnim un vocabular sofisticat cu termeni complicați, ceea ce îngreunează înțelegerea și asimilarea informației de către cetățeni, iar formatul easy to read utilizat în Ghidul Alegătorilor este optim pentru fiecare.

Care sunt așteptările tale după Alegerile Locale Generale din 20 octombrie 2019?

Ca fiecare cetățean să fie tratat cu demnitate și respect. Să ne fie asigurate toate oportunitățile ca să ducem un trai decent la noi acasă în Republica Moldova, iar profesionalismul să fie la ordinea de zi al autorităților.

Sursa foto: CEC și AMM

Sursa: www.motivatie.md

Angajații din sfera protecției sociale se bucură de recunoștință din partea persoanelor cu dizabilități

Persoanele cu dizabilități aduc recunoștință angajaților din sfera protecției sociale pentru munca, efortul și susținerea de care dau dovadă în cooperare cu aceștia. Cu acest prilej, la data de **13 septembrie - Ziua lucrătorului din sfera protecției sociale a populației**, conducerea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a acordat diplome de merit celor mai buni profesioniști din domeniul dat.

În mesajul său de felicitare, ministrul Ala Nemerenco a subliniat importanța specialiștilor care activează în sfera protecției sociale și i-a mulțumit pentru devotamentul și angajamentul de care dau dovadă zi de zi. Ziua lucrătorului din sfera protecției sociale a populației este marcată în Republica Moldova anual, în a treia duminică a lunii septembrie.

CCF Moldova au primit în dar un microbuz dotat și utilat pentru copii cu nevoi speciale din cadrul serviciului social „Casa Comunitară” din Chișinău

Datorită acestui transport, copiii se pot deplasa mai ușor la serviciile medicale și de reabilitare, în parcuri și la evenimente publice, iar recent micuții au mers într-o vizită la zoo. „Muncind împreună, am aflat despre Casa Comunitară unde locuiesc copii cu nevoi speciale, care în lipsa unui transport adaptat, efectiv sunt legați de casă. Atunci nu am ezitat nici pentru o secundă, am zis că ne implicăm neapărat ca să le oferim micuților o șansă să descopere lumea din jurul lor și lumea din jur să îi cunoască. Acum, acești copii și personalul de la Casa Comunitară vor putea merge acolo unde au nevoie, în confort și siguranță. Recent am fost toți împreună într-o excursie la ZOO”, ne relatează Anna Katharina Scheidereiter, CSR manager Kaufland România și Republica Moldova.

Kaufland crede că prin implicare poate face diferența, contribuind ca lumea din jur să devină un pic mai bună, iar bucuria din ochii copiilor și a personalului este cea mai prețioasă apreciere pe care o poate primi compania.

Achiziția transportului personal, dotat și utilat conform necesităților speciale ale copiilor pentru Casa Comunitară, a fost posibilă grație parteneriatului de trei ani între CCF/HHC Moldova și Kaufland, una dintre companiile de top ce implementează politici de responsabilitate social-corporativă.

Sursa: www.diez.md

Persoanele cu dizabilități au evaluat secțiile de votare din 6 regiuni ale țării

Accesibilitatea spațiului public nu este un moft, ci o condiție indispensabilă în calea incluziunii sociale a unui grup considerabil de persoane. De gradul de accesibilitate la infrastructură asigurat în țara noastră depinde în mare măsură nivelul de trai și integrarea socială a persoanelor cu dizabilități, persoanelor în etate, părinților cu copii mici în cărucior etc. Chiar dacă au trecut 7 ani de la adoptarea Legii nr. 60 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, rezultatele țării noastre rămân deocamdată modeste la capitolul accesibilitate.

Nimic pentru noi fără noi!

Pentru a evalua starea accesibilității secțiilor de votare și a contribui la realizarea politicilor inclusive în acest domeniu, Alianța INFONET, în colaborare cu partenerii, printre care și Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova (AMM), a ajuns la ideea elaborării unui studiu pe auditul accesibilității a 612 Birourilor Electorale a Secțiilor de Votare (BESV) din 6 regiuni ale țării (Chișinău, Bălți, Edineț, Hîncești, Căușeni și UTA Găgăuzia). Studiul prevede evaluarea gradului de accesibilitate a circa 30% din BESV-urile existente în prezent în țara noastră.

Printr-un șir de instrumente, echipa de monitori AMM, formată din persoane cu și fără dizabilități, a reușit să evalueze 127 secții de votare din mun. Chișinău și suburbii. Toate datele colectate de la toți monitorii, privind BESV-urile evaluate, au fost incluse pe Harta Accesibilității (<http://motivatie.md/harta-accesibilitate/>), un proiect al MOTIVAȚIEI, creat pentru a diminua fenomenul discriminării față de persoanele cu dizabilități și a facilita accesul lor fizic la infrastructura socială.

Deși în art. 19 din Legea nr. 60 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități se stipulează că „obiectele de menire socială trebuie să fie amenajate într-un mod care să le facă accesibile pentru persoanele cu dizabilități: dotate cu căi de acces și instalate cu respectarea actelor normative în vigoare vizînd domeniul respectiv”, unii monitori s-au confruntat cu situații când li s-a interzis accesul în secțiile de votare în perioada evaluărilor, din motiv că „administrația la moment nu este pe loc”.

Gheorghe Cerchez, monitor în evaluarea secțiilor de votare, Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova: „Pentru mine evaluarea BESV-urilor a fost prima experiență. Echipa noastră de monitori a evoluat 127 secții de votare, dintre care cele accesibile le pot număra pe degete. Dacă în capitală sunt secții de votare parțial accesibile, în suburbii situația este mult mai grea - lipsesc condițiile elementare de acces, precum lipsa veceului în incinta clădirilor publice sau lipsa trotuarelor în general”.

Victor Koroli, directorul executiv al Alianței INFONET a accentuat faptul că accesibilizarea infrastructurii clădirilor publice este pasul inițial care ar trebui să-l facă autoritățile, pentru a asigura respectarea drepturilor pentru persoanele cu dizabilități: „Prin acest proiect, noi încercăm să focusăm atenția publică, inclusiv a autorităților de toate nivelurile, pe importanța asigurării condițiilor de accesibilitate în secțiile de votare pentru toți cetățenii” – a concluzionat Victor Koroli.

Emma Matreniuc este fondatoarea organizației pentru tineri cu dizabilități „VIVERE” din or. Edineț. Timp de 5 ani, membrii ONG-ului din care face ea parte au reușit să contribuie la accesibilizarea unui șir de instituții publice de nivel local, precum este Primăria or. Edineț, Casa de Cultură, Oficiul stării civile, Judecătoria, Consiliul raional Edineț, Direcția de învățământ, Inspectoratul Fiscal de Stat Edineț, clădirea Direcției Asistenței Sociale și Protecție a Familiei Edineț, precum și crearea parcurilor accesibile pentru persoanele cu dizabilități din or. Edineț.

Emma a vorbit despre cum tinerii din organizația sa s-au implicat la evaluarea celor 51 secții de votare din or. Edineț: „Ideea aceasta a fost în sufletele și inimile mai multor persoane cu dizabilități, fiindcă dreptul la vot este un drept fundamental. Plăcerea de a veni la secția de votare, în contextul alegerilor, de a ieși și de a fi implicat în acest proces nemijlocit, este ceva important pentru noi, căci ne implică ca cetățeni activi în viața politică a țării noastre. Atunci când am primit propunerea de a participa la evaluarea secțiilor de votare din or. Edineț, aveam deja experiența votului la domiciliu prin intermediul urnei mobile, atunci am înțeles cât este de important să existe o rampă la secția ta de vot, ca tu să vii și să te implici în procesul de vot în rând cu toți cetățenii”.

Amintim că pe 08 septembrie 2017 prin Hotărârea Guvernului, RM a adoptat Programul Național de Incluziune Socială a Persoanelor cu Dizabilități pentru anii 2017-2022, care prevede măsuri concrete pentru implementarea recomandărilor experților internaționali cu referire la respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în RM. Conform obiectivului 6 din Planul de acțiuni privind implementarea acestui Program, Guvernul s-a angajat până în 2022 să accesibilizeze cel puțin 12% din clădirile publice, ceea ce constituie 2% din clădiri accesibilizate anual.

Sursa: www.motivatie.md

Promovarea democrației și a drepturilor omului

Acest buletin este editat cu sprijinul Asociației Promo-LEX, din sursele Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în acest buletin aparțin autorului și nu reflectă neapărat poziția Asociației Promo-LEX și USAID.

Acest buletin este elaborat în cadrul proiectului

„De la un vot informat și accesibil – spre incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova”.

Partenerii proiectului sunt:

- Alianța INFONET
- Asociația Surzilor din Republica Moldova,
- Centrul Național de Informare și Reabilitare a Asociației Nevăzătorilor din Moldova,
- Clinica Juridică Universitară din Bălți,
- Centrul „Speranța”,
- Asociația Inspirație din Comrat,
- Asociația „Vivere” din Edineț,
- Centrul de Reabilitare Medico-Socială pentru Persoane cu Vedere Slabă „LOW VISION”
- Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova,
- Grupul de inițiativă locală din Căușeni.

Chișinău –2019

Redactori: Mariana Țîbulac-Ciobanu și Victoria Boțan

